KNJIŽNICA „MLADOSTI“

UREĐUJE: M. UJEVIČ SVEZAK III.

BARUN TAMBURLANOVIĆ

ILITI

PELDA

NERAZUMNOGA POTROŠLJIVCA

U ZAGREBU 1928

TISKARA NARODNE PROSVJETE, ZAGREB, TRENKOVA 1

KNJIŽNICA „MLADOSTI"

UREĐUJE: M. UJEVIĆ

SVEZAK III.

BARUN TAMBURLANOVIĆ

ILITI

PELDA

NERAZUMNOGA POTROŠLJIVCA

U ZAGREBU 1928

TISKARA NARODNE PROSVJETE, ZAGREB, TRENKOVA 1

Počeci stare hrvatske drame pisane kajkavskim narječjem sežu puna tri stoljeća unatrag, čak do godine 1607. kad su svećenici Isusove Družbe osnovali bivšu gornjogradsku gimnaziju, iza pavlinske gimnazije u Lepoj Glavi, najstariju srednju školu u Hrvatskoj i Slavoniji, koja je poslije prevrata ukinuta kao samostalan zavod i izgubila i svoje ime. Mladi tada isusovački red stvorio je nov nastavni i odgojni sustav, koji je bio u cijeni po svoj Evropi ne samo u katolika, pa nije čudo, što je prvi poticaj da se Isusovci pozovu u Zagreb, dao Benedikt pl. Blažeković, zagrebački poklisar na ugarskom saboru, inače „okorjeli kalvin", kako ga zove biskup Nikola Stepanić. Ta činjenica svjedoči da je stanje opće obrazovanosti u glavnom gradu Hrvatske za ono nevoljno doba „turske sile" bilo vrlo povoljno kad se tako živo osjećala potreba srednje nastave. Jedno od sredstava, kojima su isusovci svoje đake pripravljali za kasniji život, bile su javne akademije koje su imalo jako kazališno, moglo bi se reći teatralno obilježje. Svrha tim svečanim priredbama bila je da mladež priprave za slobodno i otvoreno nastupanje u javnosti. Prvu ovakovu javnu predstavu davali su u Zagrebu gimnazijski đaci godine 1610. s naslovom: „Abraham hoće da žrtvuje sina Isaka". Druge i slijedećih godina predstavljali su na Kaptolskom trgu, uvijek pred brojnim i biranim općinstvom, u kojemu su se između ostalih gostiju isticali biskup Šimun Bratulić, hrvatski ban Toma Erdody i drugi svjetovni i crkveni dostojanstvenici. Te predstave gojile su ne samo umjetničko osjećanje u gledalaca, nego su uzdizale i narodnu svijest, jer su građu uzimale ne samo iz crkvene nego i iz hrvatske povijesti i često disale plemenitim rodoljubnim duhom. Predstavljalo se često latinski, jer je latinski jezik bio tada službeni jezik, ali i hrvatski. Ovakve priredbe izvodili su isusovci i u drugim hrvatskim gradovima, gdje su imali svoje zavode. Tako se zna, da su njihovi đaci u požeškoj gimnaziji, koja je osnovana bila g. 1699., predstavljali jednoč muku Isusovu hrvatskim jezikom.

Isusovačka školska drama nije često drugo, nego nastavak sredovječnih crkvenih prikazanja, koja su živjela na čitavom području zapadne crkve od desetog stoljeća sve do crkvenog sabora u Trentu. Običaji srednjega vijeka nijesu dopuštali ženama, da glume u predstavama, bila to crkvena prikazivanja ili svjetske tragedije i komedije, nego su ženske uloge predstavljali muškarci. Taj je običaj potrajao i preko vremenske granice, koja dijeli srednji i novi vijek, pa je poznata priča, o engleskom kralju Karlu II., koji je bio jednoč u kazalištu nestrpljiv, što je Julija ili druga neka ljepotica okasnila i ne dolazi na pozornicu, i kojemu su se ispričavali time, što ta osoba nije još — obrijana. Toga se običaja kao zakona drže do danas narodna kazališta u Turskoj, Kitaju, Japanu i drugdje po Istoku, gdje se nalaze glumci muškarci, koji zamjernom vještinom prikazuju ženska lica i zapanjuju evropske gledaoce ne manje nego i domorodce. Od toga pravila nijesu činile iznimku ni isusovačke predstave, to većma što su za njihove pitomce ulazili u račun i pedagogijski razlozi.

Ova vrsta dramatske umjetnosti bila je od općinstva primljena sa zahvalnošću i uživjela se na zagrebačkom tlu tako, da se nije više zatrla ni poslije privremenog ukida isusovačkog reda godine 1773., nego je još bujnije procvala, ovaj put na Kaptolu u „Črnoj školi". Te predstave, koje su davali bogoslovi zagrebačkog sjemeništa padaju u novo razdoblje hrvatske povijesti, borbe za narodnost i hrvatski jezik. Nasrtaj na hrvatska i ugarska prava i po-

vlastice, koje je učinio siloviti centralizator i germanizator Josip II., izazvao je nezadovoljstvo Hrvata, Čeha i Madžara. Njegovoj težnji, da učini njemački Beč jedinim središtem države a njemački službenim jezikom, odupirali su se složno Hrvati i Madžari, i ako nijesu upotrijebili drugog oružja do pasivnog otpora. „Prosvijećeni tiranin", koji je svoj prezir narodima pokazao time, što je mjesto dužne krunidbe za ugarskoga i češkog kralja dao dopremiti obje ove krune u bečki muzej, doživio je potpuni slom tek pošto je bio poražen u ratu s Turskom. Da predusretne otvoreni ustanak izazvanih naroda, ukinuo je sam sve svoje naredbe, koje su vrijeđale prava ugarske i hrvatske kraljevine. No što nije uspjelo s germanizacijom Hrvatske Bečliji ćesaru, pokušali su odmah iza njegove smrti g. 1790. Madžari s madžarizacijom. I ova je navala na hrvatsku narodnost izazvala nov otpor i pojačala narodnu svijest u Hrvata. Te su nacionalne borbe djelovale i na književni rad i upada u oči, da se komadi koji su se prikazivali u Crnoj školi, odlikuju time, što su svi redom pisani hrvatski, dok je isusovački repertoar bio pisan pored hrvatskoga i latinskim jezikom. Dok hrvatski političari nijesu znali ništa bolje nego da se grčevito uhvate službenog latinskog jezika u borbi protiv Madžara, koji su mjesto mrtve latinštine uvodili u javne poslove svoj madžarski jezik, skromni pisci kajkavskih igrokaza pogodili su umjetničkim instinktom, da je narodni jezik jedino oružje, kojim će se Hrvati trajno moći odr'vati madžarskoj ekspansiji. Sličan, sjajniji doduše primjer, kako su pisci, po izbor umni ljudi jednog naroda pravim putem udarili prije ljudi koji vode političku akciju, nalazimo i u najnovijoj povijesti slovenskih naroda. To je slavni proglas čeških pisaca, koji su u svibnju g. 1918., kad je prvi put od početka rata sazvano bilo carevinsko vijeće, javnim proglasom pozvali uskolebane češke zastupnike, „ako vide, da ne će moći dostojno zastupati narodna prava na carevinskom saboru, da ostave svoje mjesto i da se prizovu na svoju najvišu instanciju — narod".

Taj polet mladih rodoljubnih srdaca rodio je najboljega pisca hrvatskih kajkavskih komada Tita *Brezovačkoga* (1757-1804), koji je bio „bijeli fratar" (Pavlin), a zatim, kad je red bio ukinut od Josipa II., župnik crkve sv. Marka u Zagrebu. Osim jednoga pastirskog igrokaza pisao je svoje komade upravo za mlade crnoškolce, jer ni „Sveti Aleksije" (1786), ni „Diogeneš ili sluga dveh zgubljeneh bratov", ni klasični „Matijaš grabancijaš dijak" (1804.), nemaju ženskih uloga. Od ostalih komada, koliko su se sačuvali štampani ili u rukopisima, za velik dio ne znamo autora ili prevodioca. Kulturnu vrijednost ovim predstavama povećava i to, što su to bile jedine hrvatske predstave u Zagrebu, jer kako je tadanji Zagreb kao i Ljubljana ili Prag, bio upola njemački grad, to se u kazalištu predstavljalo samo na njemačkom jeziku sve do g. 1840. Bilješke na nekim rukopisnim komadima, koji su se sačuvali u arhivu „Zbora duhovne mladeži" svjedoče, da su se predstave davale obično o Božiću ili o Pokladama. Pošto je „Zbor" osnovan godine 1836., bit će se starijih komada dosta izgubilo. Najstariji ovakav rukopis u arhivu „Zbora" jest „Kukolj med pšenicum iliti Bogoslužnost i skazlivost*, jedan igrokaz vu treh pokazeh na razveselenje rastućega redovništva slavne biškupije zagrebečke iz nemškega na horvatski jezik prenešen leta 1794". Bilješka u „Kukolju": „Dirigente professore Korolia** i „Descripta cura et impensis professoris Boznyakovich***" pokazuju, da su profesori bogoslovije cijenili i sa simpatijama pratili ovaj zabavni rad svojih učenika. Isto tako i igrokaz „Vsak ima svoje ćuti****" nosi u naslovu uz godinu 1839. ime profesora osnovnoga bogoslovlja Josipa Schrotta kao prevodioca Kotzebuove komedije „Zlovolja" (Ueble Laune).

Ne mogu reći, je li najnoviji od tih komada onaj, koji se čuva u „Zborovu" arhivu s naslovom „Đačka psina u tri čina s pjevanjem", koju je po njemačkom preradio Joso Platnar g. 1872., i koja je iste godine na Božić glumljena. Jedno je stalno, da se te predstave u seminaru i u današnje vrijeme s uspjehom ponavljaju. Tako su „Matijaša grabancijaša" predstavljali gimnazijalci u sjemeništu dne 4. ožujka 1924., a „Diogeneš" doživio je tu slavu, o kojoj je Brezovački možda tek sanjati mogao, da bude predstavljan od pravih glumaca u

---

* pokvarenost ** Režiser je bio profesor Korolija. *** Prepisan nastojanjem i troškom profesora Bošnjakovića. **** ćudi.

Hrvatskom narodnom kazalištu prošle godine 1927. više puta, i čini se, da će postati stalnim komadom repertoara.

Među takove sretne komade, koji nadžive svoga pisca i koji su poznatiji iz predstava na pozornici nego iz priručnika o književnosti, može se ubrojiti i „Barun Tamburlanović". Ni ovome se djelu ne zna pisac ili prerađivač. Pošto se djelo nalazilo u prijepisu u stenjevačkog župnika Tome *Mikloušića*, (1767-1833), može biti, da ga je i napisao ili preveo ovaj Jastrebarčanin, koji je i inače štampao i pisao hrvatske knjige i kalendare, i koji je najpoznatiji po svome „Stoljetnom kalendaru", koji je izdao g. 1819. I ovaj je komad bio iznova prikazivan u zagrebačkom sjemeništu u novije vrijeme prije rata. Sjećanju na ugodnu zabavu, koju je pružio gledaocima ovaj komad, pisan jednostavnom, sočnom kajkavštinom, bez pretensija, duguje „Barun Tamburlanović" svoje novo izlaženje u svijet. Po želji uredništva „Mladosti" izdanje je priređeno s neznatnim, najnužnijim promjenama prema izdanju pokojnoga M. Šrepela u „Građi" Jugoslavenske Akademije. Nadamo se, da u vrijeme, kad u velikim književnostima dolazi do časti pokrajinska (regionalna) književnost, svatko će pravo razumjeti, zašto je iznova izdano ovo djelce.

Od primjene visokoga umjetničkog mjerila na ovaj igrokaz odustat će tko ne smetne s uma, da je ovo izdanje namijenjeno onima, za koje je bio komad u staro vrijeme pisan, a to su članovi dobrovoljačkih društava.

Ante Šimčík.

OSOBE IGRAVCEV:

STARI BARUN TAMBURLANOVIĆ.
MLADI BARUN, njegov bratić.
PRAVDOMIROVIĆ, veliki većnik.
VRTIREP, fiškal.
PREFEKTUŠ staroga baruna.
DVORSKI.
MIŠKO, sluga staroga baruna.
DOMINKO, detić štacunarski.
PLAŠIMIROVIĆ, sedlar.
VUKOVREDEC, škrinjar.

Hiža staroga Baruna Tamburlanovića.

ISHOD 1.

Stari Tamburlanović i Vrtirep fiškal.

Fiškal: Tak je, gospodin barun Njih Ekscelencije, naj se ne daju ni malo ni vnogo ravnati po mladem barunu, njihovom bratiću, ar je on jeden zmed navadneh našega vremena mladićev, koji štimaju, da su vsu mudrost pozobali, i radi bi više znati nego stari, a ne ćute da jošće po školnem prahu smrde.

Barun: To prav vele, moj dragi fiškališ. Aj! aj! Kak nije vezdašnji svet! Vre hoće jajce biti spametneše od kokoši.

Fiškal: Metemtoga, kak sem rekel, naj se nikaj ne boje, samo naj na me vse spušćaju. Ja kak sem pošten človek i glasovitoga imena fiškal, budem znal njih pred vsakem sudom braniti, i oni za mal čas budu pokazati mogli, da su oni sami i nigdo drugi, pravi, vlastiti i jedini gospon svojeh imanj.

Barun: To se razme, ja i nigdo drugi. Nekoji su me hoteli preplašiti i vpututi, da vse z dobra predam mladomu barunu, mojemu bratiću, ali su se na pravoga čoveka namerili. Stari Tamburlanović ne da se tak lehko vpututi i vkaniti, više je on sveta videl, kak samo Krapinu. Pak taki mi je na pamet došel Vrtirep (*Vrtirep nakloni se ponizno*), koji je vre tulike krivične pravde znal dobiti, i ov je zrok, zakaj sem njih k sebi dal zvati.

Vrtirep: Veliko za me poštenje, — nego je li vre kakovu pravdu mladi barun podignul?

Barun: Neje jošće nikakovu, nego mi se zmirom grozi.

Vrtirep: Nikaj se naj ne plaše, ja vre pokažem, da se oni mogu imanj svojeh čisto poleg volje svoje u t i e t a b u t i.

Barun: Kaj su to dijački rekli, kaj? ja sem ih ne razmel.

Vrtirep: Rekel sem: u t i e t a b u t i, to jest: da pri nas v Horvatskem vsaki plemenitaš imutek svoj more trošiti, kak hoće, niti je dužen od njega komu račun dati.

Barun: To mi se dopada jako. U t i e t a b u t i, ove si reči moram dobro zapametiti. U t i e t a b u t i, to jest: z svojem imutkom poleg svoje volje baratati i okrenuti. Ovakvem načinom nemam se mojega bratića niš bojati.

Vrtirep: Ni jedne šćipice, Njih Ekscelencije! Za to dobro stoji fiškal Vrtirep.

Barun: O, sam me je Bog nadehnul, da sem njih vu tom poslu zvati dal — ja znam, da oni ovakve posle najbolje znaju.

Vrtirep: To znam, to. Ali prav vezda mi je nekaj na pamet došlo. Bu dobro. Znaju Njih Ekscelencije! za razjaditi mladoga baruna, su-

dim, bilo bi dobro, da se oni vu stanoviti auktoritaš postave, iliti da malo vekše stroške čine, naimre: husare, konje, hintove, gošćenja povekšaju i povnože i ovakvem načinom nezmerno vnogo prijatelov dobe. Naj se mladi barun na glavu postavi, nikaj ne opravi.

Barun: O zlata glavica! Oh lepa misel! Zato sad njim ov mali dar hoću dati (*da mu zlatu vuricu*) za njihovo prijateljstvo.

Fiškal: O zlata vurica (*kakti osupnjen pregledava vuricu*), o draga vurica, još dražeša ruka darežliva, koja mi ju je dala. Metemtoga ja idem, sluga nevreden, Njih Ekscelencije. (*Othađa*).

Barun: Srečno naj ideju, Bog naj njihove steze ravna. Ehej, jošče sem nekaj pozabil. (*Fiškal se povrne*).

Vrtirep: Kaj zapovedaju Njih Ekscelencije z slugum svojem?

Barun: Hotel sem pitati, kak oni mene zoveju ekscelencija, pokehdob ja samo barun jesem, niti već kak oberlajtnant samo bil sem, ter za veliku milošću meni je dopušćen tituluš kapitana.

Vrtirep: To nikaj ne čini. Akoprem nesu bili, vendar su zaslužili general biti, ovem se pak daje tituluš ekscelencija, i zato poleg zasluge njihove ov tituluš ekscelencija moreju potrebuvati od vsakoga.

Barun: A to je istina, da sem ja zaslužil general postati; jošče se dobro spominjam, kada smo suprot Prusom vojuvali, vu jednem harcuvanju vidim ja, da z jedne strani soldati od globušev padaju kakti snopje, ja sem prvi k mojem zakriknul: Junaci, za menum! Ovi su reč moju posluhnuli i taki z mesta harca smo se genuli i vu bližnju lozu postavili, gde nam neprijatelj neje mogel naškodeti.

Vrtirep: Je li vide, kuliko krvi prelevanje vre ovde preprečili jesu?

Barun: A, to jesem. Drugi bi bil taki general postal, meni su pak svetuvali, da domom idem. Ali naj bude, ne ću njih duže zadržavati.

Vrtirep: Njih Ekscelencije sluga nevreden. (*Nakloni se*).

ISHOD 2.

Barun: (*Sam*). O dobri človek! Kak rasprtu glavu ima, kaj bi mu vu onoj hitroći bil mogel menšega dati? Ali naj bude. Takve prijatele treba je čuvati, ar se retki nahađaju takovi, kakov je moj Vrtirep. Česa bi se vezda prijel? — Aha, znam. Prvi put moram Miška navčiti, da me od sad ekscelenciju oziva i ovu zapoved vsem meni podložnem nazvestiti ima. Zatem moj prefektuš i dvorski dojti mora, da se ž njimi za potrebne stroške uredim. Hej, Miško!

ISHOD 3.

Miško: Kaj zapovedaju?

Barun: Zapovedam, da od sada vsigdar mene imaš zvati ekscelencija. Je li razmeš?

Miško: To ja ne razmem (*ovo reče za se na stran*:) hoću si malu noriju napraviti.

Barun: Kaj tam na strani brboćeš?

Miško: Velim, da to ne razmem.

Barun: Znaš, vsigdar od vezda, kad te zval budem, ali ti z menum govoriti hotel, moraš me zvati ekscelencija. Jesi li barem vezda razmel?

Miško (*vudri se po kolenu*): Tu oslepel, ako razmem.

Barun: O ti, tupa glava! Pazi: kak ja vezda budem govoril, tak i ti moraš. Ja zovem: Miško! Miško odgovori: Kaj zapovedaju Njih Ekscelencije? Razmeš?

Miško: Aha, vezda razmem, vezda.

Barun: Anda čakaj. Ja zovem: Miško!

Miško: Kada ja zovem Miško, Miško odgovoriti mora!

Barun: Ne, tak ne, ti samo: Ekscelencija.

Miško: Ja, ekscelencija.

Barun: Ne, ti bukveš, nego ja ekscelencija.

Miško: Ne ti bukveš, nego ja, ekscelencija.

Barun: Kaj ovo frfra prez pameti i razuma! Ja vidim, da ovu šuplju tikvanju ne moći nikaj navčiti. Odgovarjaj, kak hoćeš: nego znaš, Miško.

Miško: Kaj zapovedaju?

Barun: Barem jeden falačec gospodstva pridaj; to je itak čudo, da se ti nemreš navčiti mene Njih Ekscelencije zvati. To bu lepo novu z srebrnemi portami nacifranu libereju i imati vekšu plaću, pak niti ne znati svojemu gosponu dati dostojno poštenje.

Miško: Gdo bu imel novu libereju? Gdo vekšu plaću?

Barun: Ti, trubilo, ti.

Miško: Ja, Njih Ekscelencije?

Barun: No, hvala Bogu, jenkrat si spametno rekel!

Miško: Nesem predi dobro razmel kaj su Njih Ekscelencije hoteli imeti, ali vezda znam, Njih Ekscelencije, da Njih Ekscelencije moram vsigdar Njih Ekscelencije zvati. Ako samo pak ne pozabim.

Barun: Ne zabi! To ti čisto prepovedam. Dapače vsakomu, koji goder bude hotel z menum govoriti, moraš povedati, da me ima zvati Njih Ekscelencije.

Miško: No, dobro, dobro, — Njih Ekscelencije.

Barun: Hodi vezda, reci mi prefektušu i dvorskomu taki gore dojti.

Miško: Idem taki, Njih Ekscelencije. Cifranu opravu, vekšu plaću, to je dobro dobiti za jednu reč.

Barun: Miško!

Miško: Njih Ekscelencije!

Barun: Nikaj, nikaj. Hodi samo.

ISHOD 4.

Barun (*sam*): To je istina, da se je moj Miško itak brzo podvučil. Vezda sem ga samo zval, da vidim, je li pozabil ali ne, kaj se je navčil, i kaj ti me kruto veseli, ako mi gdo veli Njih Ekscelencija. Znam, da budem z mojem starem prefektušem i jošče vekšu z dvorskem imel nepriliku. Ali naj bude, vre je vputim. Eto, eto! vre ideju. Vezda se moram v auktoritaš postaviti i dobro premisliti, da ne bi kaj zabil.

ISHOD 5.

Barun, Miško, prefektuš i dvorski.

Miško: Znate li kaj, moja gospodo časniki! Od vezda našemu gospodinu barunu morate vsigdar reći: Njih Ekscelencije, ar drugač (*kaže bijenje*).

Prefektuš: Kaj z nami dostoje zapovedati, Njih Ekscelencije?

Barun: Itak je moj Miško dobre glave. No ti, stari dereš, je li vidiš, kaj se je z mene napravilo?

Prefektuš: Hvala Bogu.

Barun: Znaš, ja sem danas ekscelencija postal i takov tituluš potrebuje vekše stroške. Vezda je treba po gradu vse pavučine zmesti, palače hiže i vse vu novi red postaviti. Pošlji taki po kramare, naj vsako-

jačke najizborneše materije doneseju, kaj znovič dam svoje hiže prevleći. Stolaru treba reći, naj dela nove kanapeje i stolce po modi. Za liberaj treba je taki sukna i porte srebrne i zlatne kupiti za dvanajst inušev. Nove tri hintove, pod vsakoga šest konjev jošće danas kupi, gde znaš. Vezda hodi. — Ali čekaj, skoro bi bil zabil : zelje, repu, šalatu, luka, povrtnicu, ciklu i Bog zna, kak se vsa druga zoveju, taki mi z vrta vugnete, ovu svinjariju ali, da bolje rečem, mužariju već na vrtu ne trpim. Namesto oveh naj se graberje, divji kostanj zasadi, hoću hlada imeti, da se gospoda budu imala kuda šetati. Putece dobro zesnažete, da se gdo zmed gospode ne popikne. Jeste me razmeli ?

Prefektuš: A jesem, jesem. Ali gdo bu to vse plaćal ? Letošni dohotki jesu čisto mali, a stroški dan na dan vekši. Za takve stroške vu kasi ne ga penez. Včera sem je prebrojil i ne više bilo kak pet stotin rajnških, otkud moral sem denes dati Njih Ekscelencije sto cekinov i ovak je vu kasi ostalo pedeset rajnških. Bude li anda moguće z ovemi tak velike troške obladati ?

Barun: To je moja najmenša briga. Ti pazi, otkud buš plaćal, zato si prefektuš.

Dvorski: Njih Ekscelencije, ja ne bum mogel na vrt dati težakov, jer ih je još vnogo treba za zvansko gospodarstvo. Još imamo brati, vršiti, sejati, drva za zimu seći, a kmeti su vre predali tlaku i tužiju se, da su im jošće lajnski težaki dužni ter mi se groziju, da me k županiji tužili budu. Toga sem vre sit i ne bi se rad po orsačkeh vuzah povlačiti.

Barun: Viš, viš, kakvi ste vi difikultaši, ali zakaj ? Kajti vam se ne će delat, zato, zato samo. Nego teremtete, kaj ja zapovedam, to mora biti.

Dvorski: Dobro, ali z takovem načinom ne budemo k letu nikaj želi, a graberje ne da nam nikaj jesti.

Prefektuš: Ja vre vidim, da ne bude drugač nego i pak nove duge činiti.

Barun: Pak onda ? Kaj je morti sramota dužnomu biti ?

Prefektuš: Duge činiti je lehko, ali gdo je bude splaćal ?

Barun: Naj je splaća gdo zna, kaj to na me spada !

Miško: Njih Ekscelencije, mladi barun je vani.

Barun: Reci mu vnuter, vre znam, da budem i pak kaj novo čul. — Vezda othađajte na posel i pazete se, ako vse ne bude, kak sem naredil.

Prefektuš: Jako dvojim, bude li moći gde penez na posudu dobiti. (*Otide z dvorskem*).

ISHOD 6.

Stari i mladi barun.

Stari barun: O zdravo, mladi gospodičić !

Mladi barun: Sluga sem ponizen, gospodin striček (*ljubi mu ruku*), ja sem mislil, da ovde najdem toga novoga fiškala.

Stari barun: Nu pak bi ž njim ?

Mladi barun: Bil bi rad pred njim gosponu stričeku povedati, na kak lepoga človeka su se namerili, človeka, koji je vre tulike nesloge vu ovom varašu zesnoval i vezda, kad je potreben bil, znal se je k njim prilepiti, da i njih na vutel most zapelja.

Stari barun: Čuješ, polehko. Znaš, da ja nikakova ogovarjanja ne trpim. On je moj prijatelj ; ja ga preštimavam.

Mladi barun: Želelbi, da ga ne bi prekesno spoznali, ali naj bu. Mehtemtoga kakve nove stroške, kak čujem, počeli su delati ? Vekši broj družine naimljeju, iz štacunov na veru dugovanja jemljeju, vsi meštri po varašu za njih samo delaju. K čemu vse ovo ? Morti ih je njihov prijatelj fiškal na to napeljal ?

Stari barun: Ja ove stroške delati moram, kajti sam ekscelencija postal.

Mladi barun: Gdo ih je, prosim, vu to vputil ?

Staru barun: Znam, da se to tebi ne dopada, ali z toga ne bu nikaj. Ja sem kavalir i hoću po kavalirski živeti.

Mladi barun: Ali, prosim ih, je li jošće znaju, da je njihov otec a moj ded imenom Felicijan samo jeden trgovec bil, koji je z žitkom tržil i po tom veliko blago spravil ? Kupil je zatem ova imanja i kad je vojski cesarskoj, koja je vu potreboći bila, z lađe žitka poslal, postal je barun, koji takajše, kak je njim dobro znano, teštamentum je naredil, da stareši vsigdar od familije ima imanja držati i iz oveh življenje drugem bratom davati i da ne sme vu ova imanja nikakve duge delati, i ako bi delal, imaju mu se imanja vzeti i drugomu iz familije dati. Od ovud moreju videti, kaj im se pripetiti more, ako tak dalje budu živeli.

Stari barun: Kaj mi se pripetiti more ? O ne plaši se ! Kaj misliš ja juša ne znam : uti et abuti, uti et abuti ?

Mladi barun: Gdo ih je vu to vputil ?

Stari barun: Aha, uti et abuti. Z Bogom, mladi gospodičić, uti et abuti, uti et abuti.

ISHOD 7.

Mladi barun sam.

Mladi barun: Itak je teško z nerazumnem potrošljivcem. Vre vidim, da ovde vremena ni gubiti. Idem vu skrovni tolnač i hoću naprvo postaviti prošnju, da se poleg teštamenta mojega deda imanja ovomu potrošljivcu vzemeju i meni predadu, ja hoću ovoga mojega strica do smrti pošteno zdržavati. Nego to je vse on nesrećni Vrtirep napravil. Ali naj bude, hoće jošće danas i njemu tesno biti. (*Hoče iti i zestane se na vrati s prefektušem*).

ISHOD 8.

Mladi barun i prefektuš.

Mladi barun: Prav su mi došli, gospon prefektuš, uprav sem želel ž njimi govoriti.

Prefektuš: I ja ž njimi, gospodin barun. Ar uprav sad malo predi gospodin stari jesu mi zapovedali, da se za dvanajst dečakov nova i cifrasta oprava, z srebrnemi portami opšita libereja, ima napraviti, tri novi poleg nove mode hintovi i pod vsakem po šest konji ; vse hiže zapovedali su z novemi špaleri opsteniti, vrt drugač narediti, povrtelje vse spukati i na njihovo mesto graberje posaditi, a to vse ne more biti, kajti vu kasi neje više nego pedeset rajnških. I to moraju znati, gospodin barun, da mi govedinu na rovaš jemo a gosti se vsaki dan povekšavaju. Ja vendar nesem hotel nikaj prez njih činiti.

Mladi barun: Ah, to je viteški, prav viteški, nego dobro, da vsa ova znam. Naj se nikaj ne boje, gospon prefektuš, veren sluga mojega staroga deda, ja se ufam, da jošće danas vsemu tomu konec včinim.

Prefektuš: O to bi prav dobro bilo, samo da bi to moći bilo, ja sem njihovega staroga deda do smrti verno služil i stekli smo veliko blago, ali ovak gospodareć lehko se pod svoje stare dane poštenja mentujem, kajti vsaki reče, da je tomu moja lenost i nepazljivost kriva.

Mladi barun: Nemoj, stari verni sluga! Imaj samo potrpljenje i vse dobro projde. Ja vezda othađam k Pravdomiroviću, velikomu većniku i njemu vse povem, kak se pri nas gospodari. (*Odide*).

ISHOD 9.

Sam barun držeć vu ruki pismo.

Vendar je istina, da je velika neprilika biti velikomu gospodinu. Niti vu pravoj mojoj hiži nemam mira. Vezdaj dojde vreme, da budem moral tu gospodu pohađati, a jošće sem se ne moj naklon pozdravljenja navčil (*pregleda papire*). Ov bude prav dober. Anda na posel (*počne se na pamet vučiti*). Ze vsum poniznostjum, z vsum zmožnostjum Njih Ekscelencije gospodin barun Tamburlano — tak se mora, reći da se zna gdo govori — Njih Ekscelencije gospodin barun Tamburlano došel je: kak to lepo zvoni — došel je vu hintovu — tak je — vu hintovu, da ne bi štimal, da sem pešice došel — vu hintovu z šestemi zelenki — tak se mora reći, da ne bi mislili, da sem se na šesteh šikulicah dopeljal, kak drugi plemenitaši — šestemi zelenki došel se je poniziti. — Ah ovo je ciceronski rečeno, drugač bi mislili, da sem se vre zgizdal — poniziti se i pohađati drugu ekscelenciju. To ide masno kakti olje. Pak od kraja: Ze vsum zmožnostjum —

ISHOD 10.

Barun i dvorski.

Dvorski: Njih Ekscelencije!

Barun: Z vsum zmožnostjum — no kaj je?

Dvorski: Hotel sem —

Barun: Vre znam, kaj si hotel, rad bi čuti i videti, kak mi gospoda, kada se pohađamo, naklone činimo.

Dvorski: O, toga meni ni potrebno.

Barun: Znam, da se ne ufaš otprto govoriti, metemtoga hoću ti iz dobrote svoje včiniti to veselje. Vi siromaki na ladanju nemate priliku to videti. Pazi anda: Ti si ekscelencija, koju ja hoću pohađati. Ja sem pak Njih Ekscelencija barun Tamburlanović i peljam se z šestemi zelenki dr dr dr (*z nogami štropot čini i z rukami maše*) vsi se na obloke zdrče i budu gledali, gdo se to pelja. Ja odsedem i odem gori i husar za menum i gda vu hižu zajdem, počnem: Z vsum zmožnostjum, z vsum (*ne zna dalje i ruli se po čelu*). Ah, moja pamet! Ali ti ne moraš stati ovdje kakti cepec, znaš, da pri naklonu moraju obodva govoriti, da jeden drugoga ne razme.

Dvorski: Kak bi ja govoril, kad ne znam, kaj bi moral reći?

Barun: Moraš jeden koračaj proti meni včiniti, glavu nagnuti, pak reći: Kakvo veselje; pak drugi koračaj: kakovu radost; pak tretji koračaj: kakovu diku, i tak nadalje, doklam budem govoril, jesi razmel?

Dvorski: Vezda vre znam.

Barun: To mi je drago, anda počnemo: z vsum (*iz pisma govori*).

Dvorski: Kakovo veselje —

Barun: — zmožnostjum —

Dvorski: Kakovu radost —

Barun: Njih ekscelencije! —

Dvorski: Kakovu diku (*vezda se trknu ž glavami*).

Barun: O, ti nesrećni jarac!

Dvorski: O, ti prokleti naklon! (*Ovo govoreći vsaki se za čelo prime*).

Barun: Znam, da mi je rog narastel.

Dvorski: Sreća da mi je čelo celo ostalo.

Barun: Samo mi još jenkrat dojdi, vre ti pokažem, kak se gospoda naklanjaju.

Dvorski: Ja sem ih za to nigdar ne prosil, toga mi ne treba.

Barun (*srdito*): Lažeš ti, tepec topolovečki.

Dvorski: Nesem zaisto.

Barun: Othađaj na svoj posel.

Dvorski: Hotel sem samo ž njimi govoriti vu poslu vrta. Ja se vu to ne razmem i ne znam, kaj bi vse radi Njih Ekscelencija!

Barun: Othađaj samo, ja vezda imam drugoga posla.

Dvorski: Dobro! Ja odhađam, nego malo bude včinjeno. (*Otide*).

ISHOD 11.

Barun sam, potlam Miško i štacunarski detić.

Barun: Ovo človek dobi, kad je preveč dober. Hotel sem mu iz pomiluvanja pokazati, kak se nakloni delaju, da bi potlam po selu mogel pokazati, pak sem se roga ali črnjavke zadobavil. Nego mi je prav, zakaj se idem med poseje mešat.

Miško: Njih Ekscelencija, štacunara Sviličića detić je ovde, rad bi ž njima govoriti.

Barun: Reci mu vnuter. (*Miško otide*). Brzo ti se to zezna, da sem ja ekscelencija postal. Zbilja: hoće mi po njem Sviličić štacunar gratulerati.

Dominko: Moj gospodar dal ih je lepo pozdraviti i evo im pošilja od treh let konto, da bi ga dostojali splatiti.

Barun: Gde ste se poštenja vučili ti i tvoj gospodar meni, Njih Ekscelencije gospodinu barunu Tamburlanoviću s temi bagatelami glavu treti? Hodi k prefektušu.

Dominko: Vre sem više kak deset put pri njemu bil, pak veli, da v kase nikaj ne.

Barun: Anda čakaj, dok kaj v kasu dojde.

Dominko: Ali moj gospodar veli, da je dosta tri leta čakati i da već ne more, i ako nemaju s čem splatiti, naj nikaj više ne kupuju.

Barun: O Deo gratias, sluga sem vaša! Viš, viš ti njega, kajti nemam s kem taki platiti, anda ne smem nikakve stroške već delati. Othađaj, ne srdi me, ar drugač vezdaj —

Dominko: Dobro, ja idem, nego im povedam, da moj gospodar bude drugde svoje isplaćanje iskal. Sluga ponizen. (*Odide*).

ISHOD 12.

Barun, Miško i Plašimirović sedlar.

Miško: Njih Ekscelencije, sedlar Plašimirović je vani, rad bi vnuter.

Barun: Naj dojde; morti ov bude spametneje z menum baratal.

Plašimirović: Ja sem došel k njim preporučat se za milošću.

Barun (*za se*): Tak vre, tak, preporučat.

Plašimirović: I prosit, da bi mi dostojali ov od treh let konto isplatiti.

Barun: Kaj štimate, da ja vas splaćal budem? Gde ste to videli, da bi gospoda s tem jošće vreme gubila?

Plašimirović: Ja štimam, gdo kaj da na konto delati, da on mora i isplatiti.

Barun: Nikaj, hod'te k prefektušu.

Plašimirović: Vre sem jedne nove čižme razdrl k njemu hodeć, pak mi vsigdar veli, da neje penez.

Barun: Neg! ako vam veli, da ne penez, kaj ću vam ja? Znate, da mi velika gospoda samo tuliko penez imamo, kuliko nam prefektuši dati hoćeju. Vezda ni drugi remedium nego da počakate, doklam v kasu dojde penez. Da pak kaj to za intereš dobite, dopušćam vam moj cimer obrh vašeh vrat postaviti, da svak vsaki znal bude, da vi pod mojum protekcijum stojite.

Plašimirović: To je čisto slab intereš, cimer njihov obrh mojeh vrat meni ni jesti ni piti ne da.

Barun: Viš ti njega! Jošće se podufa iz cimera mojega norca delati. Taki van iz moje gospodske palače, ar drugač —

Plašimirović: Ja se ne ću ž njimi ovde rvati, ja vre najdem moju plaću po putu pravice. (*Odide*).

Barun: Srećen put i dobru sreću. Hvala Bogu višnjemu, i toga sem se srećno rešil. Ali znam ja njim žilicu pogoditi, samo je potrebno prav zrelo govoriti i taki su tiho kakti miši pred mački. Metemtoga moram ovem neprilikam konec napraviti. Hej Miško!

SHOD 13.

Barun, Miško i Vukovredec.

Miško: Kaj zapovedaju Njih Ekscelencije?

Barun: Hoću da mi već ni jednoga k meni ne pušćaš, koji bi došel s temi prokletemi — Laus Deo — pošlji je k prefektušu, naj se ž njimi pogađa kak zna, ja sem ne vučen njihova grubijanstva poslušati. Onoga samo k meni pusti, koji se dojde pod moju obrambu preporučat.

Miško: To prav imaju, vem bi i meni toga preveć bilo. ((*Vukovredec hoće čez vrata vnuter i Miško ga za ruku prime*). Polahko, prijatel, polahko, moramo se predi vane spominjati, jeste li konto donesli, ali ste se došli pod obrambu mojega gospodina Njih Ekscelencije preporučat?

Vukovredec: Došel sem se preporučat (*na stran*) ar me drugač ne bi vnuter pušćal.

Barun: O, anda vnuter, le vnuter, ov je vre vu poštenom poslu došel. Kaj anda dobro?

Vukovredec: Čul sem, da su Ekscelencija postali, i zato sem se došel pod obrambu Njih Ekscelencije postaviti, ar znam, da su oni dober i milostiven gospodin.

Barun: Pod tenjum moje velikoće budete vsigdar segurni hodili.

Vukovredec: Zato naj ovo malo moje pisemce dostoje pregledati i z menum milošću včiniti (*da mu konto*), ja sem vu takove potreboće, ako mi ne pomogu, veliki kvar budem podnesti moral.

Barun: To je vaš konto?

Vukovredec: Tak je, i ovoga prosim si isplatiti, oni dobro znaju, da mi stolari imati moramo vu drevu veliku sumu penez ležećeh. Ja sem do vezda čakal, ali vezda, kad već ni krajcara nemam, prisiljen sam njim nepriličen biti.

Barun (*za se*): Eto ti vre i pak stare popevke. (*Vukovredcu*): Hod'te samo k prefektušu, ja mu vre zapovem, da vas ima najpredi splatiti.

Vukovredec: Ali ja nemam ni za kaj bi si denes govedine kupil, a detići hoćeju vsaki dan dobro debelo jesti.

Barun: Nu, hod'te samo k prefektušu.

Vukovredec: Tak je on na njih zvaljal, a oni na njega, a siromaški meštri moraju trpeti. To je itak čudna gospodčija.

Barun: No, no, dosta mi je vre toga kokodakanja; kaj ti ni dosta da Njih Ekscelencije gospodina baruna Tamburlanovića imaš za dužnika?

Vukovredec: O, ja vu tom nikakovu diku ne postavljam i za vnogo više držim, kad mi se moje moje delo taki plati.

Barun: A propos. Ne vam nikaj moj prefektuš naručil za kanapeje, stolce, stole po modi?

Vukovredec: Je ni nekaj govoril, ali ja sem rekel, doklam mi stari dug ne plati, da novoga nikaj delati ne ću.

Barun: Ja pak velim, doklam novo delo ne bude gotovo, ja staro platiti ne ću, vezda odhađaj v šaš na rake.

Vukovredec: Ja ne idem od ovud, doklam goder splaćen ne budem.

Barun: O, to ćemo taki videti. Hej, Miško! Miško! Hodi brže, reši me ove neprilike.

Miško (*prime i riva Vukovredca*): Hajda van, taki van.

Vukovredec: Pušćaj, nesem tat ali kakov malovrednjak.

Miško: Le van z dobra, ali drugač vse naglavce budete se kopitali.

Vukovredec: Dobro, ja idem, i kak sem pošten građan i mešter, ova mi uvreda mora biti naplaćena. (*Otide*).

Barun: Neg kaj, da, a uvreda je mojoj hiži včinjena. Čuješ, Miško, od vezda mi nemaš nijednoga zmed oveh stepihlepov v hižu pušćati.

Miško: Dobro, Njih Ekscelencije, budem je pudil, da im vse kosti budu prašćale. (*Odide*).

ISHOD 14.

Barun sam.

Barun: To je itak vragu spodobno, kak su ovi meštri poštenomu človeku nepriličnі, hoćeju taki da im se plača zmore. Neg kaj da, naj čakaju ad feliciora tempora, to je njihova dužnost. Vem je vezda takova dražina, da isti mi kavaliri veliki komaj živeti moremo. Nikaj, naj čakaju, ja znam, da je vsaki konto s dvojvrsnem perom napisan, i za to im nikakova krivica ne vu tom.

ISHOD 15.

Barun, Miško i Vrtirep.

Miško: Njih Ekscelencije, gospodin barun, fiškališ Vrtirep ovde je pred vrati, bi li ga pušćal?

Barun: Oh, kaj je došel jeden krat taj moj prijatel! Samo mi ga dopeljaj vnuter. (*Fiškal dojde*). Naj mi ne zameriju, dragi prijatel, da sem ih tako dugo ostavil vane stati, jer do vezda imal sem veliku nepriliku, kajti meštri, kojem sem bil ostal kaj dužen, do vezda su me gutili.

Fiškal: Kaj? Oni imaju koga, kojemu su kaj dužni?

Barun: Oho — preko osem jezer.

Fiškal: Znaju li kaj? Ov njihov stari dereš prefektuš i dvorski tomu vsemu jesu krivi, oni sebi peneze spravljaju, a Njih Ekscelencije dobro glodaju. I takaj to im moram povedati, da njihov prefektuš z mladem barunom vu jeden rog pušu. Vezda im ja kakti verni prijatelj svetujem, da od njih račune potrebuju i nje, ako kaj krivi budu, iz službe stiraju.

Barun: O, to je dobro. Hej, Miško! Zovi prefektuša i dvorskoga i reci im, naj račune doneseju. (*Miško odide*).

Fiškal: Samo naj dojdu, vre im ja rukave prirežem.

Barun: Oh, oni su mi oči otprli, i zato ja njim lepo zahvaljujem. — Eto, vezda vre idu.

ISHOD 16.

Prveši. Prefektuš i dvorski.

Barun: Anda, gospon fiškal, naj si sedeju i račune naj naprvo vzemeju i naj dobro paze, da ne koja nula na koncu k broju pridana.

Prefektuš: Hvala Bogu, od toga je moja duša čista. Ovo su moji računi — ovo je dohodek imanj, ovo je pak ishodek iliti potrošek. Jeden i drugi je svedok mojega gospodarenja.

Fiškal: Dobro, dobro! Anda Njih Ekscelencije! Naj vzemeju exitum bonorum iliti, kak prefektuš veli, potrošek, kajti oni znaju, kaj je potrošeno, ja pak vzemem introitum bonorum (*da jeden paket barunu*). Nego, gospon prefektuš, jesu li ovde računi potpunoma od vsega — kakti na priliku: desetina, gornica, krčme, ribarija, malte, prodani težaki, foringe, maslo, sir, jajca, krmki, sirovina, seno i vsa druga jesu li specifice determinuvana?

Prefektuš: Ufam se, da vsa.

Fiškal: Bude mi jako drago i zato sem im vse nominetenus imenuval. Anda na posel.

Prefektuš: Ovo su vsi računi, naj pregledaju, i to od treh let.

Fiškal: Zakaj nesu vsako leto davali? Znaju, da odlaganje računov je prva i očivesna oficirska okanljivost.

Prefektuš: To neje moja pogreška, ar ja sem vsako leto Njih Ekscelencije prosil, naj bi račun pregledali, ali oni su je ne nigdar hoteli prijeti.

Fiškal: No dobro, dobro, samo vezda tamo v kut stanete, doklam ja z Njih Ekscelencije budemo gotovi. (*Prefektuš i dvorski na stran staneju*).

Barun: Hajda, samo conscientiose.

Fiškal (*pregledava pisma*): To je laž.

Barun: (*pregleda pisma*): To neje istina.

Fiškal: (*pregleda pisma*): To je laž.

Barun (*pregleda pisma*): To neje istina. — Kaj im se vidi, gospon fiškal? Hoćemo li im rukave podrezati?

Fiškal: Ja uprav nikomu ne bi rad naškodeti, ali njihov prefektuš mora metemtoga z dvorskem tuliko naplatiti, kuliko jesu mogući.

Barun: Nikaj, nikaj, samo po njih, ar bi mi i pak bratić rekel, da sem nerazumni potrošljivec. Naj anda naprave jednu pravičnu sentenciju — —

Fiškal (*piše i potlam čteje*): Poklam kak iz računov prveših let ishađa, da imanja Njih Ekscelencije gospodina baruna od leta do leta moraju znesti dvadeset i šest jezer, zato prefektuš i dvorski, kajti introtus leta 1780. mal a exitus velik bil je, moraju osem jezer isplatiti, koje doklam ne isplate, vu vuzu i železje imaju se postaviti.

Barun: To je lepa sentencija, kak je to vse na kvintice izašlo, to je viteški.

Miško: Njih Ekscelencije! Gospodin barun mladi i gospon veliki večnik hoćeju k njima.

Fiškal: Kaj? Mladi baron i gospon veliki večnik? (*Zakriva pisma*).

Barun: Ej! Baš mi ga vezda ni bilo treba, nego reči im vnuter.

Fiškal: Njih Ekscelencije, (*hoće oditi*): ja se preporučam vu milošću, idem čez druga vrata van, ar se ne bi rad z ovemi zestati.

Barun: Kaj! Vezda bi radi oditi, kad su mi najbolje potrebni. A, z toga ne bude nikaj.

ISHOD 17.

Prveši, mladi barun z velikem večnikom.

Mladi barun: Sluga sem ponizen, gospodin striček! (*Poljubi ruku*).

Veliki večnik: Kak vidim, čisto sem prilično došel, ar čujem, da previđenje računov drže.

Fiškal: Vre je sve zvršeno, gospodin veliki večnik (*pospravlja pisma*).

Veliki večnik: Ja bi vendar rad videti vašu censuru.

Mladi barun: To osebujno videti hoćemo.

Barun: Z tem tebe ne nikaj skrb.

Mladi barun: Budu taki videli, je li je ali ne.

Veliki večnik: Samo sim ta pisma (*fiškal mu predava i čteje censuru*), to je istina, da od ovud vsaki videti more, kak ste vi ne vre Vrtirep nego hlepipenez ovoga dobroga gospodina za nos vodili. (*Proti Tamburlanoviću*): zato, gospodin Tamburlanović, od strani slavnoga senatuša imam njim povedati, da vsa familije imanja budu predana njihovomu bratiću, koji njih vrcdno i pošteno zdržavati bude dužen.

Barun: Z toga ne bu nikaj, ja sem gospon mojeh imanj, possum uti et abuti.

Veliki večnik: Naj muče, da im se kaj drugo ne pripeti.

Prefektuš: Njih Ekscelencije gospodin barun, ja sem z dvorskem došel da čujem sentenciju.

Veliki večnik: Ovu od mladoga baruna imate čekati.

Prefektuš: A, hvala Bogu!

Veliki večnik: (*proti fiškalu*): Ti pak, črni obraz, za tulike vkanljivosti i ciganije, po kojeh si ne samo ovu hižu nego i druge siromake na nepotrebne stroške zapeljal, dobil si plaću tvoje službe, na dvanajst let pojdeš na galije.

Fiškal: Pomilujte me, hoću se pobolšati.

Veliki večnik: Uprav za tvoje pobolšanje dano ti je na dvanajst let na galije.

Barun: Povrni mi predi, kaj sem ti zdaval: vuricu, cekine.

Fiškal: Vre sem vse potrošil, vurica pak im je ovo (*da mu vuricu*).

Barun: Naj ti bude vu ime Božje (*proti velikome večniku*): ja hvalim slavnomu senatušu, da me je skrbi mentuval, od sada budem povsema prez brige i truda živel. Vsi drugi naj si z mene peldu vzemeju, kak dalko vsakoga nerazumno trošenje more dopeljati. (*Odidu vsi, samo ostane Miško*).

Miško: No ovo je gospodčija! Prešla je moja vekša plaća, prešla je moja nova z zlatemi portami libereja. Hej, hej, z ovem je prešla Njih Ekscelencija. Hvala višnjemu Bogu, barem vezda, kad budu predavana imanja, budem z veselemi drugi dobro horvatsko vino pil. Adieu (*nakloni se. odide*).

Tumač manje poznatih riječi.

a propos (apropo, franceski) zbilja.
ad feliciora tempora do boljih vremena.
anda onda, dakle.
ar jer.
auktoritaš ugled.
brbotati, brbođem mrmljati.

cepec stup, motka.
cimer grb.
črnjavka modrica.

detić kalfa.
difikultaš zanovijetalo, koji pravi neprilike.
dijački latinski.
dražina skupoća.
dugovanje stvar.

falačec komadić.

genuti se ganuti se, maknuti se.
globuš kugla, zrno puščano.
gutiti daviti.
harc, harcuvanje boj.

inuš gospodski sluga.
itak ipak.

jemati, jemljem uzimati.
jezero tisuća.
juš pravo.

komaj jedva.
kruto veoma, vrlo.
kvintica važe koliko jedan dukat.

ladanje selo.
libereja livreja.
le samo.
loza šuma, drveće.

malovrednjak nevaljalac.
mentuvati se riješiti se čega, izgubiti.
metemtoga međutim.
morti možda.
mužarija što je muško, seljačko.

ne nije, **ne ga** nema.
nominetenus poimence.
norc budala.
norija ludorija.
opsteniti ograditi.

osupnjen zapanjen.
orsačke vuze zemaljske uze, zatvori
otprto otvoreno.
osebujno napose, osobito.
pak opet, **i pak** i opet.
pelda primjer.
pokehdob pošto.
popiknuti se zapeti nogom.
porta trak, gajtan.
potrebuvati zahtijevati.
pozabiti zaboraviti.
praščati pucati.
pripetiti se dogoditi, se, **pripećenje** događaj.

puditi tjerati.

rajnški forint.
rasprt otvoren.
remedium lijek.
rovaš raboš, **na** —, na dug.
ruliti trti.

sentencija odluka, presuda.
skrovni tolnač privatno vijeće.
spukati počupati.
stepihlep gotovan.

šćipica trun, mrvica.
štacun dućan.
štimati cijeniti, misliti.
šikulica (u Posavini šekulica) kobilica.

takaj takođe,
takajše također.
tenja sjena, osjen.
tepec skitnica, nevaljalac.

vem ta.
vendar dakle, stoga.
vezda sad.
vkaniti prevariti.
vkanljivost prijevara.

vre već.
vutel šupalj, tanak.

zabiti, zabim zaboraviti.
zdrčati se strčati se.
zesnažiti očistiti.
zmirom podjedno.
zgizdati se uzoholiti se.

	Din
Gheon, Slika o ranama sv. Franje	4.—
Gogolj, Revizor	15.—
Gogolj, Ženidba	10.—
Gorki, Djeca sunca	10.—
Goerlitz, Prvi objed	8.—
Gregorić, Gnjavator i njegova žrtva	8.—
Harambašić, Zlatka	8.—
Horvat S. Bernardina, Blagoslov ljeta. Sa pjevanjem i ženskim ulogama	12.—
Houben, Prevejanci. Šala u 5 čina. Muške uloge	10.—
Hrčić, Velike žrtve	10.—
Huseinagić, Domovina	10.—
Ivančić, Kraljević Marko i Musa Kesedžija	7.—
Ivančić, Kugina kuća	6.—
Kočić, Jazavac pred sudom	8.—
Kos, Seljaci u gradu. Šala u 2 čina	8.—
Kostelinić, Grozan četvrt sata	8.—
Kotzebue, Ljetnikovac uz cestu	8.—
Kralj-Deželić, O pastiri čudo novo. Božićna igra	5.—
Lange, Recept protiv punica	8.—
Matasović, Zlatna odluka. Muške uloge	5.—
Mezt Josipa-Deželić, Čar badnje noći. Dječja igra	10.—
Miler, Cvijeta i Miljenko	15.—
Mladinić, Tarzicij, mučenik Euharistije. Drama u 3 čina	9.—
Moineaux, On je gluh. Šala u 1 činu	8.—
Moliere, Gradjanin plemić. Komedija	36.—
Moliere, Kaćiperke. Komedija	6.—
Moliere, Liječnik proti volji	6.—
Moliere, Silom bolesnik. Škrtac	20.—
Muller, Silom u zrak	8.—
Muller, U čekaonici I. razreda	8.—
Novosel, Prigorska svadba	15.—
Nušić, Hadži Loja	10.—
Nušić, Običan čovjek	10.—
Ogrizović, Smrt Smail-age Čengića	24.—
Popović Jovan, Laža i paralaža	15.—
Popović Sterija, Rodoljupci	10.—
Schroeder, Zaboravljeni kišobran	8.—
Scribe, Put kroz prozor	8.—
Smrekar, Majčina pjesma	12.—
Smrekar, Na pragu novoga doba	8.—
Smrekar, Vraćaju se lastavice	8.—
Strpljen spašen	8.—
Stankov, Badnja večer. Igrokaz u 3 slike sa glazbom	5.—
Šenoa, Hamlet u neprilici	3.—
Šenoa, Ljubica. Komedija u 3 čina	18.—
Širola, Kameni svatovi. n	6.—
Širola, Pepeljuga	6.—
Širola, Sveta badnja noć	8.—
Širola, U carstvu patuljaka	10.—
Širola, Začarani žabac	6.—
Širola, Mali glumac. Zbirka igrokaza	30.—
Šoljar, Snjeguljica. Majčina suza. Dvije igre za djecu	3.—
Šoljar, Tri igrokaza za mladež: Nesretni pijetao. Kad tate i mame kod kuće nema. Božićni san maloga Ivice	8.—
Tomić J. E., Komedije	36.—
Tomić J. E., Pastorak	12.—
Tomić Hermina, Ljubav i sjaj	18.—
U tudini. Gluma u 6 čina za mladež	8.—
Wette, Ivica i Marica Igrokaz u 3 čina	10.—
Žive slike iz djetinjstva Isusova od gdje Brunšmid	20.—